Літературний жанр "Конституціоліризм"

Ярослав Брунько

Автор: Брунько Ярослав Олександрович

Дата створення: 28 жовтня 2026 рік

Конституціоліризм — це авторський поетичний жанр, у якому положення, статті та принципи Конституції України переосмислюються й перетворюються на художні поетичні твори зі збереженням їхнього основного правового змісту.

Назва утворена поєднанням слів "конституція" та "ліризм".

ОСНОВНА ІДЕЯ ЖАНРУ

Основою конституціоліризму є **конкретна стаття Конституції України**, зміст якої аналізується, її головна правова ідея визначається та художньо переосмислюється у формі поетичного твору.

Для поетичної інтерпретації можуть використовуватися статті, що стосуються прав людини, свободи слова, людської гідності, народовладдя, державного суверенітету, захисту Батьківщини та інших конституційних принципів.

Конституціоліризм передбачає не лише римування юридичного тексту, а й перетворення правових норм на художні образи, метафори та поетичні символи, завдяки яким конституційні положення набувають емоційної виразності й стають доступнішими для сприйняття читачем. Водночас важливо зберігати основний правовий зміст першоджерела, не допускаючи викривлення його суті.

ОСНОВНІ ПРИНЦИПИ КОНСТИТУЦІОЛІРИЗМУ:

- **Правова основа**. Кожен твір створюється на основі конкретної статті або положення Конституції України.
- **Збереження змісту**. Поетична інтерпретація не повинна спотворювати юридичний сенс першоджерела.
- **Художнє переосмислення**. Правові поняття перетворюються на метафори, символи, рими й образи.
- **Громадянська спрямованість**. Твори розкривають цінності свободи, справедливості, гідності, відповідальності та державності.
- **Статейна структура**. Кожен вірш має посилання на статтю, яка стала його основою.

ЧИМ КОНСТИТУЦІОЛІРИЗМ ВІДРІЗНЯЄТЬСЯ ВІД ЗВИЧАЙНОЇ ГРОМАДЯНСЬКОЇ ПОЕЗІЇ?

На відміну від традиційної громадянської поезії, яка може охоплювати широкий спектр суспільних, політичних і державотворчих тем, конституціоліризм має чітко визначену правову основу — конкретну статтю або положення Конституції України.

Його характерною особливістю є послідовне перетворення юридичного першоджерела на поетичний твір: від аналізу правової норми та визначення її ключової ідеї до художнього відтворення засобами поетичної мови. При цьому зберігається змістовий зв'язок із конституційним положенням, що стало основою твору.

Таким чином, конституціоліризм поєднує літературну творчість, правничу думку та громадянську просвіту, надаючи конституційним нормам художнього вираження й відкриваючи можливості для їхнього осмислення через поезію.

ПРИКЛАД ВІРША У ЦЬОМУ ЖАНРІ

"Людина — найвища цінність"

Конституціоліризм за мотивами статті 3 Конституції України

Не влада є найвищою в світі,
Не трон, не титул, не гучні слова,
А люди — у свободі й заповіті,
Їх гідність, їхнє право і життя.
Держава існує не заради сили,
Не задля слави чи гучних промов,
А щоб людські надії не згасили,
Щоб захистити гідність і любов.
І кожен крок державного народу
Повинен мати істину одну:
Людина — цінність, право і свобода,
Які не можна зрадити в боргу.